

WHITE PAPER

Framtidsfullmakt – Vad är det?

Detta white paper handlar om framtidsfullmakter – vad är det egentligen?

När du läst igenom dokumentet hittar du även mallar för framtidsfullmakt och andra fullmakter i DokuMeras dokumentmallsbas under:

Alla mallar > Affärsjuridik & Avtal > Fullmakt

www.dokumera.se

info@dokumera.se

FRAMTIDSFULLMAKT — VAD ÄR DET?

En framtidsfullmakt är en fullmakt som någon (fullmaktsgivaren) ger åt en fysisk person (fullmaktshavaren) att företräda fullmaktsgivaren för det fall han eller hon på grund av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller något liknande förhållande varaktigt och i huvudsak inte längre har förmåga att ha hand om de angelägenheter som fullmakten avser.

Utgångspunkten är att fullmaktshavaren ska avgöra om förutsättningarna är uppfyllda för att framtidsfullmakten ska kunna användas. Detta kan ibland vara svårt, och för att underlätta bedömningen kan fullmaktsgivaren upprätta både en traditionell fullmakt och framtidsfullmakt. På så sätt kan fullmaktsgivaren täcka sitt behov av stöd och hjälp oavsett hur hans eller hennes hälsotillstånd förändras.

3

Varför behövs framtidsfullmakten?

Det har tidigare varit osäkert hur en fullmakt juridiskt sett ska bedömas när den upprättats av en beslutsförmögen fullmaktsgivare, men som ska tas i bruk när fullmaktsgivaren inte längre är förmögen att fatta egna beslut. Syftet med inrättandet av lagen om framtidsfullmakter är bland annat att lösa denna problematik.

När du upprättar en framtidsfullmakt bestämmer du hur dina ekonomiska och personliga angelägenheter ska skötas i framtiden när du inte längre är förmögen att besluta om det själv.

Framtidsfullmakten fungerar därför som ett komplement till traditionella fullmakter och som ett alternativ till godmanskap och förvaltarskap.

Vem kan upprätta en framtidsfullmakt?

Den som har fyllt 18 år och har förmåga att ha hand om sina angelägenheter får upprätta en framtidsfullmakt. Förutom att vara myndig måste fullmaktsgivaren vara beslutsförmögen, det vill säga ha förmåga att ha hand om sina angelägenheter vid tidpunkten för fullmaktens upprättande.

Vad ska framtidsfullmakten innehålla?

Det finns viss information som enligt lag alltid måste framgå av en framtidsfullmakt, nämligen:

- att det är fråga om en framtidsfullmakt,
- vem eller vilka som är fullmaktshavare,
- vilka angelägenheter fullmakten omfattar, och
- vilka övriga villkor som gäller.

I fråga om den närmare utformningen av en framtidsfullmakt innehåller lagen inte några ytterligare anvisningar. Det finns således inte några begränsningar i fråga om t.ex. omfång eller detaljgrad.

Vad får framtidsfullmakten omfatta?

Fullmaktshavaren ska bevaka fullmaktsgivarens rätt och företräda honom eller henne i de ekonomiska och personliga angelägenheter som framtidsfullmakten omfattar. Det är fullmaktsgivaren som avgör om framtidsfullmakten ska vara oinskränkt eller endast omfatta vissa åtgärder eller viss egendom.

Begreppet ekonomiska angelägenheter är inte närmare definierat, men det kan exempelvis vara fråga om att fullmaktshavaren ska placera egendom så att den är trygg och ger en skälig avkastning. Detta kan innefatta såväl fast egendom som kontanta medel, aktier och andra tillgångar. Fullmaktshavaren kan också behöva se över att inkomster tas om hand, utgifter betalas i tid och att myndigheter och andra aktörer har rätt uppgifter om fullmaktsgivaren, exempelvis för att kunna göra korrekta utbetalningar till fullmaktsgivaren.

Begreppet personliga angelägenheter är inte heller närmare definierat, men det kan vara fråga om att fullmaktshavaren ska säkerställa att fullmaktsgivaren har ett lämpligt boende, hemtjänst och/eller en kontaktperson. Det kan också vara fråga om att hjälpa fullmaktsgivaren i dennes kontakter med hälso- och sjukvården och den sociala omsorgsverksamheten.

En del frågor kan inte hänföras till vare sig enbart ekonomiska eller personliga angelägenheter. Fullmaktsgivaren måste därför noggrant överväga vilka åtgärder som ska omfattas av fullmakten, vilken som nämnts ovan kan vara oinskränkt eller begränsad.

Det finns ett antal åtgärder som fullmaktshavaren aldrig får vidta med stöd av en framtidsfullmakt. Fullmaktshavaren kan inte samtycka till eller på andra sätt ta ställning till olika hälso- och sjukvårdsåtgärder eller tandvårdsåtgärder för fullmaktsgivarens räkning. En fullmaktshavare kan däremot hjälpa fullmaktsgivaren i hans eller hennes kontakter med vården. Fullmaktshavaren får inte heller ingå äktenskap, bekräfta faderskap, upprätta testamente eller liknande frågor av utpräglat personlig karaktär för fullmaktsgivarens räkning.

Hur ska en framtidsfullmakt upprättas?

En framtidsfullmakt ska vara skriftlig och bevitnad. Fullmaktsgivaren ska i två vittnens samtidiga närvaro skriva under fullmaktshandlingen. Alternativt ska vittnena intyga att fullmaktsgivaren har skrivit under handlingen. Vittnena ska ha kännedom om att handlingen är en framtidsfullmakt och bekräfta handlingen med sina underskrifter.

Vittnena får inte vara under 15 år eller på grund av psykisk störning sakna insikt om vittnesbeträffelsen. Vittnena måste alltså förstå vad det är de bekräftar genom sin underskrift.

Vem som helst får inte vara vittne. Fullmaktshavaren, fullmaktsgivarens make, sambo eller den som står i rätt upp- eller nedstigande släktskap eller svågerlag till fullmaktsgivaren eller är hans eller hennes syskon får inte bevittna en framtidsfullmakt.

Vittnena bör vid sina namn anteckna hemvist, adressuppgifter, tidpunkten för bevittnandet och övriga omständigheter som kan vara av betydelse för framtidsfullmaktens giltighet.

När börjar en framtidsfullmakt att gälla?

En framtidsfullmakt träder i kraft när den har upprättats av fullmaktsgivaren, under förutsättning att han eller hon på grund av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller något liknande förhållande varaktigt och i huvudsak inte längre har förmåga att ha hand om de angelägenheter som fullmakten avser.

Det är fullmaktshavaren som ska avgöra när framtidsfullmakten träder i kraft. Det gäller dock inte om det i fullmakten har bestämts att ikraftträdandet ska prövas av domstol eller fullmaktshavaren annars begär en sådan prövning.

Om fullmaktshavaren bedömer att framtidsfullmakten har trätt i kraft, ska han eller hon snarast underrätta fullmaktsgivaren och fullmaktsgivarens make eller sambo och närmaste släktingar. Om en granskare har utsetts, ska även denne underrättas. Av underrättelsen ska det framgå att framtidsfullmakten har trätt i kraft och vad den innehåller.

Vad får fullmaktshavaren göra?

Fullmaktshavaren ska fullgöra uppdraget i enlighet med fullmaktsgivarens intressen och, om det är möjligt, samråda med honom eller henne i viktiga frågor.

Fullmaktshavaren har inte rätt att företräda fullmaktsgivaren i en fråga där fullmaktshavaren själv, fullmaktshavarens make eller sambo, fullmaktshavarens barn eller någon som fullmaktshavaren företräder är motpart eller av någon annan anledning kan ha motstridiga intressen.

Om fullmaktshavaren inte har rätt att företräda fullmaktsgivaren ska överförmyndaren på fullmaktshavarens begäran utse en god man att företräda fullmaktsgivaren.

I den utsträckning fullmaktshavarens rätt att lämna gåvor inte regleras i framtidsfullmakten får han eller hon, till andra än sig själv, lämna personliga presenter vars värde inte står i missförhållande till fullmaktsgivarens ekonomiska villkor.

Har fullmaktshavaren rätt till arvode?

Fullmaktshavaren har rätt till arvode endast om det anges i framtidsfullmakten. Framgår det att arvode ska få tas ut men inte hur det ska bestämmas, har fullmaktshavaren rätt till ett skäligt arvode med hänsyn till uppdragets art och omfattning. Fullmaktshavaren har oavsett arvode rätt till ersättning för nödvändiga utgifter.

Kan fullmaktshavaren granskas?

Fullmaktsgivaren får i framtidsfullmakten utse någon som ska granska fullmaktshavaren. Om granskaren begär det ska fullmaktshavaren lämna redovisning för sitt uppdrag.

Det ankommer på fullmaktsgivaren att avgöra om det är lämpligt att utse en granskare. Om han eller hon väljer att göra det är det viktigt att precisera hur granskningen ska gå till, till exempel hur redovisning ska lämnas eller om granskaren ska erhålla redovisning med viss regelbundenhet.

Om granskare nämns i fullmakten, men utan en närmare beskrivning av uppdraget, är fullmaktshavarens verksamhet i sin helhet föremål för granskning.

Om en granskare utses i framtidsfullmakten bör fullmaktsgivaren också överväga om granskaren ska ha rätt till arvode för sitt uppdrag och, i så fall, föreskriva det i fullmakten.

Om en granskare inte har utsetts, ska fullmaktshavaren på begäran av fullmaktsgivarens make eller sambo eller närmaste släktingar lämna redovisning för sitt uppdrag. Redovisning behöver i sådana fall inte lämnas oftare än en gång per år.

Fullmaktshavaren ska på begäran av överförmyndaren lämna redovisning för sitt uppdrag och upplysningar om fullmaktsförhållandet och vidtagna åtgärder. Överförmyndaren får besluta att framtidsfullmakten helt eller delvis inte längre får brukas av fullmaktshavaren, om han eller hon vid fullgörandet av uppdraget har gjort sig skyldig till missbruk eller allvarlig försummelse eller annars visat sig vara oförmögen att ta till vara fullmaktsgivarens intressen.

Om DokuMera

Hos alla företag – stora som små – finns möjligheten att arbeta effektivare genom att använda sig av färdiga mallar. Avancerade dokument är tidsödande att upprätta samtidigt som de kräver expertkunskap för framtagandet. Och som vi alla vet: Experter kostar pengar – mycket pengar.

DokuMera är ett B2B-företag som hjälper människor i svenska företag till en lönsammare och bekvämare tillvaro genom att tillhandahålla digitala dokument via internet. Tillsammans med sakkunniga experter har vi under åren tagit fram tusentals mallar för bland annat juridiska och ekonomiska dokument som säljs både via e-handel och genom personlig försäljning.

Under åren har DokuMera utvecklat Sveriges största databas av digitala, exempelbaserade dokumentmallar, riktade mot företag och organisationer. Produkterna laddas enkelt ned från Internet av våra kunder – företag och organisationer – och kan köpas styckvis eller genom att teckna ett årsabonnemang.

www.dokumera.se
info@dokumera.se